

Factsheet Volgend Sturen

Beschrijf de methodiek die Stichting Gezel heeft toegepast in het project Zorgassistent-in-de-klas aan de hand van de Theory of Change-benadering en maak de methodiek overdraagbaar.

Wat is het project Zorgassistent-in-de-klas?

Het project Zorgassistent-in-de-klas bestaat uit het aanbieden van leerwerkplekken in het primair onderwijs (PO) en een aangepaste mbo-2-opleiding voor VSO/PRO-schoolverlaters en andere jongeren die zich moeilijk kunnen handhaven op de arbeidsmarkt. In totaal hebben 143 jongeren deelgenomen aan dit project. Van alle deelnemers heeft 80 procent een diploma gehaald (mbo-1 of -2). Van de jongeren met een diploma heeft 93 procent een volgende stap gezet in de zin van werken en/of leren.

AANPAK

Het project is uitgevoerd in samenwerking met een werkgroep van arbeidsdeskundigen, uitvoerders van Stichting Gezel en de directeur van het AKC. De stappen waren:

- Opstellen Theory of Change: activiteiten in het project, wat er nodig was om te kunnen starten (input), directe resultaten (output), beoogde effecten, contextfactoren en axioma's die aangeven waarom de aanpak naar verwachting effectief is.
- Onderbouwing Theory of Change met een stakeholdersessie, vier casestudies en een beknopte literatuurstudie.
- Ontwikkelen instrumenten om effecten te kunnen meten: een Excelbestand voor het bijhouden van de output en een formulier 'Evaluatie Ontwikkeling Zorgassistent'.
- Ontwikkelen werkinstructies en een lesplan om de Theory of Change over te dragen en de benodigde vaardigheden te oefenen.

Het resultaat is een heldere uiteenzetting van de aanpak van Stichting Gezel, inclusief het gedachtegoed (axioma's), de onderbouwing daarvan en een lesplan.

Alle activiteiten zijn gericht op het creëren van de benodigde ruimte voor jongeren uit de doelgroep, zodat zij kunnen (blijven) deelnemen aan het project en zich ontwikkelen: de voorlichting en groepsintake, het opleiden op maat, begeleiden van het 'leren werken' en het betrekken van de omgeving. Maar die activiteiten moeten wel op een bepaalde manier worden uitgevoerd: volgend sturen in plaats van leidend sturen.

Wat is Volgend Sturen?

Volgend Sturen betekent ruimte creëren om te groeien binnen het vermogen dat mensen hebben en erop vertrouwen dat zijzelf een passende keuze kunnen maken. Over die keuze kan vervolgens een wederzijdse afspraak worden gemaakt. Dit is iets anders dan leidend sturen, waarbij de professional bepaalt wat het beste is voor de ander. Het gaat in feite om een herpositionering van de verhouding tussen de arbeidsdeskundige en de cliënt (en zo nodig ook de familie en de cliënt).

Axioma's Volgend Sturen

1

Als je vrij van verwachtingen bent, geef je ruimte om te groeien.

Als je geen verwachtingen hebt, hoeft de ander daar ook niet mee bezig te zijn. Dit levert ruimte op. Mensen gaan dan keuzes maken vanuit een eigen behoefte. Je kunt wel volgen hoe die keuzes uitpakken en daarover wederzijdse afspraken maken.

2

Als mensen doen wat ze kunnen, ontstaat er ruimte om te groeien.

Voorwaarden creëren voor groei betekent samen zoeken naar de ruimte die groot genoeg moet zijn om te kunnen bewegen en klein genoeg zodat het veilig is. Op die manier kun je ook moeilijke taken terugbrengen tot uitvoerbare activiteiten.

3

Een veilig groepsklimaat bevordert de individuele ontwikkeling.

Het is belangrijk om te zorgen voor veiligheid in de groep, anders kan er geen groei plaatsvinden (bijvoorbeeld bij de groepsintake of tijdens de les). Dit kan door gelijkwaardig te communiceren en gebruik te maken van de wetten van groepsdynamica.

4

Duurzame groei kan alleen plaatsvinden als de omgeving meeverandert.

De cliënt is onderdeel van een systeem. Vanuit het systeem is leidend sturen de standaard. De werkgever wil echter dat mensen zelfstandig zijn. Het is daarom van belang om betrokkenen in de omgeving te helpen de verandering te accepteren.

Volgend Sturen vraagt veel vertrouwen bij de uitvoerders. Niet het resultaat, maar het proces staat namelijk centraal. Het paradoxale is dat de beste resultaten worden behaald door juist niet het resultaat centraal te stellen. Uit de onderbouwing van de Theory of Change blijkt dat het zeer aannemelijk is dat de output en kortetermijneffecten het gevolg zijn van de gehanteerde aanpak. Of dat voor de langetermijneffecten – dat de doelgroep zich kan handhaven op de arbeidsmarkt – ook het geval is, zal nader onderzoek moeten uitwijzen.

De methodiek Volgend Sturen is een aanvulling op het handelingsrepertoire van de arbeidsdeskundigen, namelijk een andere mensbenadering.

De benadering is toepasbaar bij cliënten met een afstand tot de arbeidsmarkt én bij re-integratietrajecten in het eerste en tweede spoor (met name als de reguliere benadering niet werkt).

Via de training Volgend Sturen kunnen arbeidsdeskundigen de werkinstructies en benodigde vaardigheden oefenen.

Het formulier 'Evaluatie ontwikkeling zorgassistent' is te gebruiken als indicatief groei-instrument voor de zorgassistent in de klas en voor de ouderenzorg (aanpassen naar een andere functie is mogelijk).

Het Excelbestand kan in vergelijkbare leerwerkprojecten gebruikt worden om de output bij te houden.

MEER INFORMATIE

Meer informatie is te vinden in:
Cahier 25: Volgend Sturen

Heeft u vragen? Neem dan contact op met het AKC:
akc@arbeidsdeskundigen.nl